herpy

GEKKOER

Striped day gecko

Phelsuma lineata

Phelsuma lineata er en lille daggekko fra Madagaskar med grøn krop, en bred mørk stribe langs siden og røde pletter på ryg og hoved. Den klatrer i planter og bambus, lever af insekter, nektar og frugtpuré og kræver varme, UVB og høj luftfugtighed. Den er for den, der vil se på sine dyr frem for at holde dem i hånden.

Familie: Gekkonidae Tidligere navn: *Phelsuma lineatum* Udgivet 16. november 2026

SPECIFIKATIONER

DYRET

Voksenstørrelse	**10-15 cm** total længde inkl. hale
Levetid	**8-15 år**
Aktiv	**Dag**
Levevis	**Træboende**
Biotop	**Regnskov**
Sværhedsgrad	**Øvet**

PASNING

Min. terrarie	**30 × 30 × 45 cm** L × B × H til 1 voksent dyr
Temperatur, dag	**25-29 °C**
Hotspot	**28-32 °C**
Temperatur, nat	**20-24 °C**
Luftfugtighed	**50-80 %**
UVB	**Nødvendig** Ferguson-zone 3
Kost	**Insekter, frugt, nektar og færdigfoder**
Holdes	**Enkeltvis eller parvis**

AVL

Formering	**Æglæggende**
Kønsmoden	**12-18 mdr.**
Kuldstørrelse	**1-2 æg**
Inkubation	**40-90 dage** ved 24-28 °C

BESKYTTELSE OG PAPIRER

CITES	**Appendiks II**
EU-bilag	**Bilag B**
IUCN	**Ikke truet (LC)**

Slægten Phelsuma står på CITES bilag II og på bilag B i EU's forordning om handel med vilde dyr. Handel inden for EU kræver dokumentation for, at dyret er lovligt erhvervet, fx faktura eller opdrætsbevis, og dyr fra lande uden for EU kræver CITES-tilladelser ved indførsel. Spørg Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø, hvis du er i tvivl om papirerne.

Om arten

Phelsuma lineata er en slank, dagaktiv gekko på 10-15 cm inklusive hale. Hannerne er mellemgrønne med mange små røde prikker på den nedre del af kroppen og en rød tegning på toppen af hovedet. Langs hver side løber en tyk, brun til sort stribe, bugen er lys, og der kan være blåt på halen og i nakken. Hunnerne er mere afdæmpede i farven. Snuden er spids, øjnene er runde og uden låg, tæerne har hæftelameller, og huden er fin og fløjlsagtig.

Arten blev beskrevet i 1842 af John Edward Gray. Artsnavnet kommer af latin *linea*, "streg" eller "linje", og henviser til striben langs siden. Navnet dækker formentlig en samling af flere forskellige former. Der skelnes mellem tre underarter, *P. l. lineata*, *P. l. bombetokensis* og *P. l. elanthana*, og flere former, der tidligere hørte under arten, er løftet til selvstændige arter, fx *Phelsuma dorsivittata* og *Phelsuma punctulata*. Arten er navngiver for en gruppe af nærtbeslægtede daggekkoer, *Phelsuma lineata*-gruppen. I fangenskab er det en forholdsvis hårdfør daggekko, især når dyrene er opdrættet i fangenskab.

Den er hurtig og sart og egner sig bedst som udstillingsdyr. Huden kan let rives op, og håndtering stresser dyret. Med god pasning kan den blive op til 15 år.

Udbredelse og levested

Phelsuma lineata findes naturligt på Madagaskar. Arten lever i de fugtige nordlige og østlige dele af øen, i lavlandet og i middelhøje områder langs østkysten. Underarten *P. l. bombetokensis* findes i nordvest ved Bombetoke-bugten og *P. l. elanthana* i det centrale Madagaskar. Former fra egnen omkring Perinet og Moramanga i øst og fra det sydlige centrale Madagaskar har været beskrevet som egne underarter, men regnes nu ofte for at høre til nominatformen.

Arten er også indført til Réunion. Den bestand regnes ikke med i den oprindelige udbredelse.

> **Oprindelig udbredelse:** Madagaskar.

LEVESTED

Arten foretrækker fugtige, subtropiske til tropiske skovområder og findes både i lavlandet og i middelhøje områder langs østkysten. I naturen lever den primært i træer, buske og andre planter og holder sig højt oppe fra jorden. Den ses især i åbne, solrige skovbryn, hvor den kan sole sig og jage insekter.

Den er aktiv om dagen. Den spiser insekter og andre små hvirvelløse dyr, blomsternektar og saft fra frugt. Madagaskars østkyst er varm og fugtig året rundt, og det er den kombination af varme, lys og dug eller regn, man efterligner i terrariet.

Pasning

TERRARIET

Et enkelt voksent dyr skal have et højt terrarie på mindst 30 × 30 × 45 cm (længde × bredde × højde), og større er bedre. Et par har brug for mere plads, så terrariet skal forstørres, så dyrene kan komme væk fra hinanden. Mål på 45 × 45 × 60 cm er et rimeligt udgangspunkt for et par. Arten lever oppe i vegetationen, så terrariet skal være højt frem for bredt, med mange planter og bambusstokke.

Indret med grene, lianer, korkrør og bambus i alle højder, så dyret kan klatre, gemme sig og finde både lys og skygge. Levende planter som dracaena, sansevieria, pothos, philodendron og bromelier giver skjul, holder på fugten og er steder, hvor hunnen lægger sine æg. Kunstige planter egner sig mindre. Som bund bruges en fugtholdig blanding af kokosmuld og muldjord i et lag på omkring 5 cm, gerne med løv øverst. Bunden dæmper et fald og hjælper med at holde luftfugtigheden oppe.

Terrariet skal have god ventilation, ellers vokser der hurtigt skimmel. Fjern ekskrementer dagligt, og skift bunden hver tredje til fjerde måned. Dyrene kravler gerne på hovedet i nettet, så varmekilder skal hænge over låget og ikke ligge direkte op ad nettet.

Læs mere: Luftfugtighed, sprøjtning og ventilation

TEMPERATUR

Om dagen skal der være 25-29 °C i terrariet. Under en varmekilde øverst i terrariet skal der være en solplads på 28-32 °C, fx på en gren direkte under en lille, hvid varmepære. Om natten må temperaturen falde til 20-24 °C. Angivelserne for nattemperaturen svinger, og helt ned til 18-22 °C nævnes også.

Den varmeste zone skal ligge øverst og den køligste nederst, så dyret selv kan vælge. Brug digitale termometre med følere både ved solpladsen og forneden. Er solpladsen for varm, dæmpes lampen eller skiftes til en svagere pære. Temperaturer, der er for høje eller for lave, stresser dyrene og kan i værste fald slå dem ihjel.

Læs mere: Varme og temperatur

LUFTFUGTIGHED OG VAND

Luftfugtigheden skal ligge på gennemsnitligt 50-80 %, målt midt i terrariet. Det er naturligt, at den er lavere ved varmen og højere i den køligere ende, og at den stiger om natten og falder i løbet af dagen. Sprøjt terrariet med en trykforstøver hver morgen og om nødvendigt også om aftenen. Dyrene slikker dråberne fra bladene og væggene.

Stil desuden en lav, stabil vandskål med frisk vand, gerne på en holder oppe i terrariet, og skift vandet dagligt. Skålen skal vaskes grundigt hver uge. Konstant fugt uden ventilation giver skimmel og hudproblemer.

LYS OG UVB

Arten er dagaktiv og har brug for kraftigt lys, en solplads og UVB for at kunne optage kalk og vise sine bedste farver. Til UVB bruges et UVB-rør eller en kompakt UVB-pære, og i en solplads under lampen skal UV-indekset ligge på omkring 3-4 (Ferguson-zone 3). Afstanden mellem lampe og dyr afgør styrken, så mål gerne med en UV-måler. Pæren eller røret skal udskiftes hver 6.-12. måned, fordi virkningen aftager.

Giv desuden almindeligt, skarpt lys med en farvetemperatur omkring 6500 K, så dyrene bliver mere aktive. Dagslængden er cirka 13 timer om sommeren og 11 timer om vinteren, med gradvise overgange imellem. Andre angivelser er 10-12 timer året rundt. Om natten skal der være mørkt.

Læs mere: Lys og UVB Læs mere: Kalk, vitaminer og tilskud

FODER

Arten er altædende. I naturen lever den af insekter, nektar og frugtsaft. I fangenskab består maden af levende insekter og en sød blanding, enten et færdigfoder til frugtædende gekkoer rørt op med vand eller fintmoset babymad med frugt. Insekterne kan være fårekyllinger, små kakerlakker, græshopper, små jordorme, silkeorme og vingeløse bananfluer til de mindste dyr. Mel- og voksorme er fede og dårlige på kalk, så de gives kun som godbid.

Unge dyr får insekter dagligt og den søde føde hver anden dag. Voksne dyr får insekter to gange om ugen eller hver anden dag, afhængigt af hvor mange kalorier dyret behøver, og den søde føde en gang om ugen. Insekter bør udgøre omkring 90 % af kosten, så dyret ikke bliver for fedt. Den søde føde sidder bedst i en lille skål på en væg eller gren højt oppe i terrariet og frisk frugt eller babymad skal fjernes efter et døgn.

Insekterne skal være mindre end afstanden mellem dyrets øjne, og de pudres med kalk før hver fodring. Kalk med D3-vitamin bruges to gange om ugen, hvis der ikke gives færdigfoder med tilsat D3. Variation er vigtig: skift mellem flere insektarter og smagsvarianter.

Læs mere: Foderdyr: hold og avl

ADFÆRD OG HÅNDTERING

Arten er hurtig, sart og nervøs. Den egner sig bedre til at blive set på end til at blive taget i hånden, og håndtering bør holdes på et minimum. Dyret kan hænge på glasset med en enkelt tå, og huden kan let rives op. Hvis det er nødvendigt at flytte dyret, så støt kroppen, og tag aldrig fat i halen. Efter indflytning skal dyret have mindst to uger i fred. Efterhånden vænner de fleste dyr sig til, at man er der, og flygter ikke længere.

Dyrene kan holdes parvis. Det er den almindelige holdform for dem, der vil avle. Hvis du ikke vil avle, er det bedst at holde ét dyr eller en gruppe udelukkende af hunner. Hold aldrig to hanner sammen. Brug et terrarie, der er større end minimumsmålet, med mange skjul. Ses bidmærker eller revet hud, skal dyrene skilles.

Nye dyr bør holdes i karantæne, før de sættes sammen med andre.

Læs mere: Karantæne og hygiejne

Avl

KØNSMODENHED OG KØNSBESTEMMELSE

Hannerne kendes på veludviklede lårporer, som ligner skæl med tydelige prikker og ofte sidder i et V-formet mønster. Hos hunner er de ikke udviklede eller svagere. Hunnerne har ofte store kalksække i siderne af halsen, men det ses lejlighedsvis hos hanner også, så lårporerne er den sikreste metode. Hannerne er desuden de mest farvestrålende. Dyrene bør være mindst et år gamle, før de sættes i avl, og de skal være sunde og have en god kropsvægt.

PARRING

Arten kan avles forholdsvis let, hvis den får passende føde, skjul, steder at lægge æg og de rette lysforhold. Før sæsonen kan dyrene få kortere dage og lavere temperatur, fx 10-12 timers lys og 18-20 °C i 6-10 uger om vinteren. Hvileperioden er beskrevet for daggekkoer generelt og ikke dokumenteret specifikt for arten. I den periode spiser dyrene mindre. Derefter hæves temperatur, lysmængde og foder gradvist til det normale.

Hannen bider hunnen fast i nakken under parringen, og bidmærkerne kan ses bagefter. Hold øje med dyrene de første dage. Opstår der slagsmål, skal de skilles. Det kan hjælpe at vente nogle uger og indrette et nyt, tæt beplantet terrarie, før de sættes sammen igen. Et avlspar kan ofte gå sammen hele året.

ÆGLÆGNING OG KULD

Hunnen lægger som regel to æg ad gangen, og efter den første lægning følger et nyt kuld med få ugers mellemrum i flere måneder af sæsonen. Angivelserne for intervallet svinger fra tre til seks uger. Hos små daggekkoer som denne kan æggene ses som to hvide ovaler gennem bugvæggen, når de er ved at være færdige. Æggene limes fast på en overflade, fx indersiden af et hult bambusrør eller en korkbark, eller de gemmes mellem bladene på planterne.

Stil et stykke hul bambus eller korkrør i terrariet, så hunnen har et egnet sted. Giv hende rigeligt med kalk og insekter hele sæsonen, så kalksækkene er fyldte.

INKUBATION

Æggene kan blive i terrariet eller flyttes. Skal de flyttes, lægges de i en lille bakke i en plastboks med lufthuller i låget, med et lag fugtig vermiculit i bunden (to dele vermiculit til en del vand). Æggene er sarte og må ikke vendes eller klemmes. Markér oversiden, før de flyttes.

Klækningen tager for daggekkoer generelt 40-90 dage, afhængigt af art og temperatur, og for denne art cirka to måneder. Æg, der har ligget i temperaturer fra 18 °C til 31 °C, er klækket i terrariet, men en stabil temperatur på cirka 24-28 °C er et rimeligt mål. Dette temperaturinterval er ikke dokumenteret specifikt for arten.

OPDRÆT AF UNGER

De nyklækkede unger er meget små og skal have deres egen lille boks med små skjul, løv, planter og et let hævet vandfad eller regelmæssig sprøjtning. De skal have det samme lys og de samme temperaturer som de voksne. Giv dem dagligt små fødedyr som vingeløse bananfluer og små fårekyllinger, pudret med kalk, og et sødt færdigfoder eller babymad hver anden dag.

Hold ungerne enkeltvis eller i små grupper af samme størrelse, og skil dem, hvis de begynder at slås. Ungerne skal have mindst et år, før de bruges til avl. Væksten er ikke dokumenteret for arten, så vej og se på dyrene jævnligt.

Sundhed og typiske fejl

Arten er hårdfør, men små fejl i pasningen giver hurtigt problemer:

- For høj eller for lav temperatur stresser dyrene og kan være dødelig. Brug termometre ved solpladsen og forneden.
- Forbrændinger, hvis dyret kravler på hovedet i nettet lige under en varmelampe. Hæng lampen over låget.
- Kalkmangel og knoglesygdom ved for lidt UVB, kalk eller D3-vitamin. Brug UVB og pudr insekterne.
- Skimmel og hudproblemer ved dårlig ventilation og konstant våd bund.
- Hudrester ved tæer og haleroden, hvis luftfugtigheden er for lav. Kontrollér dyret ved hvert hudskifte.
- Orme og mider, som behandles med pulver eller dråber fra en dyrlæge.

Kontakt en dyrlæge med erfaring i krybdyr, hvis dyret er sløvt, holder op med at æde, har ændret afføring, har blødninger, lammelser, unormale hævelser eller brud, eller hvis det har fået noget giftigt i sig. Vent ikke: små gekkoer svækkes hurtigt.

Spørg altid dine kloge bekendte

Vejledningen er et godt sted at begynde, men den kan ikke erstatte erfaring. Dyr er forskellige, og meget af det vigtigste lærer man af dem, der har holdt arten i årevis. Tal med en avler, en erfaren holder eller en dyrlæge med forstand på krybdyr og padder, før du anskaffer dyret - og igen, hvis noget ser forkert ud.